

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Caroli Scribani[i] Amor Divinvs

Scribanius, Carolus

Mogvntiæ, 1616

Cap. III. Ad Annunciationem Dei Matris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46242](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46242)

CAP. III.

*Ad Annunciationem Dei
Matris.*

Missus est Angelus Gabriel à Deo in Luc. 1.
 ciuitatem Galilææ, cui nomen Na-
 zareth, ad Virginem desponsatam viro,
 cui nomen erat Ioseph, de domo Dauid, &
 nomen virginis MARIA. Et ingressus
 Angelus ad eam dixit, Ave gratia plena:
 Dominus tecum. Benedicta tu in mulieri-
 bus. Ecce concipies in utero, & paries fi-
 lium, & vocabis nomen eius IESVM. Di-
 xit autem MARIA ad Angelum, Quo-
 modo fiet istud, quoniam virum non co-
 gnosco? & respondens Angelus dixit ei, Spi-
 ritus S. superueniet in te, & virtus Altissi-
 mi obumbrabit tibi: ideoq; & quod nasce-
 tur ex te Sanctum, vocabitur Filius Dei.
 Dixit autem MARIA, Ecce ancilla Do-
 mini, fiat mihi secundum verbum tuum. In-
 audita retrò seculis legatio. De^o An-
 gelū ad virginē delegat. Obstupesci-

B 2 te cali

te cæli super hac legatione cælestis
Patris. Deus mittit tamquam virgi-
nis assensum expectaturus, quasi nec
Spiritus sancto sponsa, nec Filio fie-
ret mater, nisi annueret legationi.
Mittitur ergo Gabriel Angelus qui
legata deferret, vt tam diu staret cæ-
lum, nec sponsam suam obumbra-
ret Spiritus sanctus, nec cælestis Pa-
rentis filius, filius fieret virginis; nisi
legationi annueret virgo. Crederes
nec maritari Spiritui sancto, nec ma-
trem fieri posse, nisi descenderet in
verba cælestis Patris; vt nec descen-
deret in vterum verbum nulli refe-
randum, nec formaret è virgine san-
guine carnem Spiritus sanctus, nisi
ad summi Parentis accederet volun-
tas virginis. Nimirum cælestis illa
nubes tot seculorum frigore gelida-
ta non colliquefceret solaribus Spir-
sancti radiis, nec cælestem deplueret
ignem terris, nec virgo nostra virgi-
ne suo vtero, virgine æternùm terrâ
hauri-

hauriret delapsum imbrem, n̄ consensum præbisset legationi. Quis crederet, nisi tam operosè Spir. sancto dictatore vniuersa legatio testata foret? quanta dignatio virginis, cuius quasi nutui obsequeretur cælestis Pater, Filius, Spiritus; ille mittendo, Filius parendo, Spiritus sanctus formando? quanta gloria virginis, ad quam è calor um summo destinaretur à Patre & Filio legatio, Spiritu sancto comite, Angelo denunciatore? quanta virginis dignitas, à cuius nutu decreta penderent æternitatis, vindicatio è seruitute nostra, libertatis è vinculis assertio, calor um reseratio, salus nostra?

Quid hæremus mortales, & de veneratione dubitamus, quam omnium seculorum nobilissima legatione venerari voluit cælestis Pater? quid dubitamus virginem hæc carnem colere, è qua mutuari suam voluit coæua progenies Patris? Ve-

neror coloq̄ue te virgo magna. Nec
laudes tuas vlla tacebit ætas, quam
Angelo denunciante & gratia ple-
nam, & Domino gratam & benedi-
ctam in mulieribus, & à Spiritu san-
cto obumbrandam, & verbo fœcū-
dandam discimus. Quam tamquam
maritali toro, Patre annuente, Spi-
ritus sanctus sibi iungit, è quo caro
de virgine carne, de virgine sangui-
ne sanguis verbo nasceretur æterno.
Stupuit attonitæ similis, ad laudes
suas virgo. Magis etiam quia mater
futura, quæ ignorabat virum. Nec
didicerat sine viro nasci filium. Et
virum virgo ignorabat, ignoratura
æternum. In hac lucta ignorati viri,
& futuræ matris, hæsit dubia. Nec fi-
lium auersabatur, nec virum ad-
mittebat. Egredi è virgine sua vole-
bat; & filium iam tum Angelo de-
nunciatore amabat. Quid ageret
virginitatis & filii amans? filium ad-
mitteret? verebatur virum; admitte-
ret

ret virum? periclitabatur virgo. Nec exsoluere se his difficultatibus poterat inassueta his quæstionibus. Hinc illa verba, *Quomodo fiet istud, quoniam* *Luc. i.* *virum non cognosco?* Sanctiore nimirum iam pridem castimonix voto obstricta; & antè mortem delectura, quàm virum, nouo in illam ætatem exemplo, sed quod iret in posteritatis exemplum; quo tot virgines soli Deo maritandæ non cognoscerent virum, & antè per ignes & tormenta & omnium carnificum irent ingenia, quàm virginem suam sacratam Deo, viro crederent. Soluit dubium Angelus, matrem docuit fieri & manere virginem. Audiit lætabunda, & paruit virgo; ita tamen si vtrumque concederet. Tanti nimitum moliminis erat annuere Deo, quam diu de virgine sua dubitabat. Vt liberata metu est, & didicit non iam viro, sed Spiritu sancto obumbrante nasciturũ filium virgine vtero, virgi-

neque carne, nulli ne in partu quidem referanda, annuit legatis virgo,
Luc. 1. *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum.* Inde iam exultant cæli penduli antè de assensu, dubii de exitu: profiliunt cantica Patri, Filio, Spiritui sancto in gratiarum actionem, virgini in laudem. Et adamabat antè Spiritus sanctus sponsam, verbum futuram matrem, Pater Filio matrem. Magis etiam, vt audiuerunt sollicitam de virgine sua, non antè annuisse quàm & mater & virgo esset.

Quò raperis amor castus? dubitat virgo paritura Deum, vellè: ne esse mater, si de virgine sua exeundum sibi foret. Castus amor quid non potes? mentior si non te amo castissime amorum. Non dico me sequi. Amo tamen, quoque te careo magis, hoc amo magis. Nam vt possessa quis amet, tamen nescio quo modo, absentium maius desiderium est. Ita præsen-

præsentem valetudinem proiicim⁹,
absentem quærimus; nec beneficiū
agnoscimus quo fruimur, agnoscim⁹
quo caremus. Et ferè absentium ma-
ior veneratio est, consuetudo negle-
ctum parit. Sudamus in deperditis,
parta negligimus, tamquam si satis
sit habuisse. Quid, quòd difficultati-
bus crescit amor? tanto nimirum
plus amaturi, quanto plus laborum
sanguinisque lparsimus. Victoria-
tum nimirum & triumphatum am-
plius, vbi pugnatum & sudatum am-
plius.

Redeo ad virginem. *Ecce ancilla Luc. I.*
Domini, fiat mihi secundum verbum tuū,
vt mater audiam & virgo. Et quem
vtero claudam virgo, reddam virgo,
vbere que lactem virgine. Dictum
factum. Vt arbitreris e veteri formu-
la matrimonii hæc fuisse, & assensu
hoc virginis quædam quasi connu-
bialia solemnia firmata. Dixerat, &
concepit vtero virgo, Spiritu sancto

B 5 tam-

tamquam cælesti maritali connubio virginem obumbrante: vt iam mater audiret & virgo, admirata se matrem quæ sciebat virginem.

Illud nouum, ancillam dici, quam legatione cælesti non in famulam, sed in sponsam & matrem Spiritui sancto & Filio delegerat & poposcerat Pater. Neque legatione hac opus erat, vt in ancillam ascisceret aut sibi illam aut filio Pater; maluit tamen illa, cum sponsæ aut matris posset, ancillæ præferre nomen. Ita quisque Deo plenior, hoc & submissior est. Magnus est & magna de se sentit. Ludithic aliquis error. Videri fatebor magnum, magnus non est. Quin, paruus est, quicumq; de se sentit magna. Neque illi magni, qui mendacio magnitudinem iuuant. Quid si in monte pumilio steterit, magnus erit? si in puteo gigas, paruus erit? nihil illius staturæ addet montis magnitudo; nihil huius adi-

met

met putei altitudo. Magis etiam apud Deum, qui non cothurnos metitur aut subsellia, sed hominem homine suo. Vis apud hunc esse magnus? Virginem imitare. Forma, viribus, eloquentia, eruditione, prudentia polles? adde opes & honores, diademata & sceptrum & purpuram late sparsam, quæ marmora, aurum & gemas verrat. Ride hæc magna, contemne, & calca; nisi calcari ab illis malis. Et quid hæc sunt si animam cogitas? magis etiam si cælum, & Deum? quid hæc ad Dei matrem? & illa famulam se fatetur. Tu quid dices? nõ beatum se arbitrabitur quacumque purpura fulgeat, si in famulæ huius famulum delectus fuerit? Imitare Dominum & Domini tui matrem, quicumque Filium amas. Deprime- ris ac quadam quasi voluntaria volueris iniuria; magnus es, eoque maior, quò deprime- ris magis. Extolleris & yltroneo conatu magnitudinem

iuuas; paruus es, eoque minor, quo
 extolleris magis. Vt in hac arena cre-
 uisse decreuisse, decreuisse creuisse
 Luc. 14 sit. Iuxta illud Lucæ, *Omnis qui se exal-*
tat, humiliabitur; & qui se humiliat, ex-
 Matt. 20. *altabitur.* Et illud Matthæi, *Quicumque*
voluerit inter vos maior fieri, sit vester mi-
nister; & qui voluerit inter vos primus es-
se, erit vester seruus. Comprobat exem-
 plo suo, *Sicut filius hominis non venit*
 ministrari, sed ministrare. Et fortiùs et-
 iam illud in terrorem, *Nisi efficiamini*
 Matt. 23. *sicut paruuli, non intrabitis in regnum*
cælorum. Quicumque ergo humiliauerit se
 sicut paruulus iste, hic est maior in regno
 cælorum. Sciebat hæc virgo nostra, &
 ancillam se fatetur cum posset ma-
 trem. Ancillare nimirum venerat,
 quia & filius eius ministrare. Nec
 multò, famulatur in Elisabeth do-
 mo mensibus tribus. Aut quisquam
 arbitratur maiorem Magdalenam
 fuisse, cum omnium oculis caderet,
 Matt. 23. *omnes illius; an cum lacrynis tam-*
 quam

ramquam imbribus Christi sui pe-
 des rigat, tergit capillis, purpurat of-
 culis? aut Paulum cum minas vomit
 & sanguinem, an cum *cadens in ter- Act. 9.*
tam tremens & stupens interrogat, Do-
 mine quid me vis facere? an Chananaea
 valentem & nullius indigam, aut cum
 prorumpit in has voces, *Catelli edunt Matt.*
de micis quae cadunt de mensis dominorum. 15.
 Et audit, *O mulier magna est fides tua.*
Eiat tibi sicut vis? aut Phariseus ma-
 gnus, & iam non *sicut ceteri hominum. Luc. 18*
 Sed ieiunat bis in Sabbatho, decimas dat
 omnium quae possidet; & non veriùs
 Publicanus, qui à longè stans non vole-
 bat nec oculos ad calum leuare; sed percu-
 tiebat pectus suum, dicens: *Deus propitius*
esto mihi peccatori? Aut adolescentior
 filius maior, cum valediceret patri,
 opum & honorum plenus; an cum à
 porcorum filiquis in se reuersus, pater- *Luc. 15.*
 nis obuolutus pedibus exclamat: *Pa-*
ter peccauit in calum & coram te, iam non
sum dignus vocari filius tuus, fac me sicut
 vnunz

vnum de mercenariis tuis? an Petrus maior, cum fiducia plenus audet,
Etiam si oportuerit me mori tecum, non te
negabo; an, cum egressus foras, fleuit a-
marè?

Matt.
26.

Ne fide magnis, anime, humilia calcantur tutius, excelsa præcipitiis parent. Post Antiochum Græciæ, Nabuchodonosorem Babylonie tyrannum, Chaldæum Baltassarem, & tot magna seculi nomina, luto & cineribus pariatæ, quid magna cogitas? Pompeium & Cæsarem, Alexandrum & Hannibalem, Cyrum & Darios qui cogitat ferri aut veneni hostias, quid magna cogitat? & tamen si adeò delectant magna, virginem nostram cogita omnium ancillam, Christum cogita omnium famulum. Imitare. Et magna spera. Cælo non terris reposita magna. Nec longa mora. Fors cras, fors hodie, aut hac ipsa hora præmia spera, qualia nullum seculum dabit, ac

ne

ne spondere de mendacio quidem possit.

Eia anime, sequere ducem. Non potes errare. Prima debentur humilibus, vltima magnis. Delige. Momentanea hic magnos magna, humiles hic manent parua. scena reducta, pro momentaneis succedunt æterna; illis in ignibus, his in præmiis æternis. Lazarus nos docet, & diues Epulo. Delige. Et repeto. Sequere ducem, anime. Et incipe amare hæc humilia, si aliquando claudendum speras pectori, quem vtero clausit virgo. Delectatur humilibus, & cum humilibus sermocinatio illius. Sanè super contritum & humilem corde requiescit spiritus eius. & exemplo suo puocat, *Discite à me, quia mitis sum, & Mat. humilis corde, & inuenietis requiem animabus vestris.* II. Pax ab humilitate, turbatio à superbia est. Tranquillitas ab illa, bella ab hac nata sunt. Staremus in paradiso felices animæ, si stetit

tisset

40 CAROLI SCRIBANI

tisset humilitas, exulasset superbia. Semel hac admiffa, exulam⁹ omnes, etiam qui paradisi nullum cespitem nouimus.

Perge, anime, sequere ducem, nec pudeat viram virginis insistere vestigiis. Præit illa. Desperare pudeat, aut ignauo sopore terram verrere. Vis Christum taum aut virgine adhuc vtero delitescentem, aut vbera fugentem, aut collo pendentem, aut osculo beantem? imitare ancillam matrem. Vis ignem hunc pectori inardentem, solem corde lucentem, mustum & fauum totum hominem possidentem? imitare virginem. Si per rupes & montes & Arabiæ deserta mitterem, quæri fors posses, aut retrahere pedem, aut hæere dubius, difficultate victus, aut magnitudine territus: verum per plana te mitto, & multorum protrita pedibus. Secuta hæc via est. In præcipitio & in lubrigo qui steterit, timere poterit. Plana
calcan-

calcantibus rarior & securior lapsus,
& facilior erectio est.

Aude, anime. Magna te manent
paruis, nil maius virginis nato. Vis
hunc etiam ab utero & ubere recen-
tem? memento ancillæ matris, & se-
quere quæ te ducit. Cōcede hoc mi-
hi, magni Regis magna virgo mater.
Excute huic animo fastum, & insere
amorem tuum, filii tui magni ma-
gnum. Nullus amor fastui, humilitas
amoris dux & indiuidua comes est.
Non separantur amor & humilitas,
non coalescunt superbia & amor.
Quantum se quisque submisit, tan-
tum amavit; quantum extulit, tan-
tum ab amore recessit. Humiliaffe,
amasse est; superbisse, odisse est. Fuge
arrogantiæ toxica quisquis amas. Pe-
riit omnis amans, si venena hæc bi-
berit. Fuge. Ita fiat amor meus. Pelle
hunc fastum, & quidquid de arro-
gantia seculum sapit. Nesciunt in
Bethlehemico stabulo, aut in virgi-
nis

nis

42 CAROLI SCRIBANI
nis stabulare toro superbia & amor.

Procul ergo, procul omnis fastus.
Amo te mea humilitas, vt amem te
meus Amor. Sequor te amica humi-
litas, vt fruatur te Amor meus. Am-
plector te mea virtus, vt possideam
te Amor meus. Vt inter vbera hæc
commoreris peccatricis animæ tuæ,
& Magdalenæ iam tuæ, & ô! æter-
num tuæ, Petri, Pauli, Matthæi, Za-
chæi, Publicani iam tui. Repeto, &
ô! æternum tui. Vt nulla me à te se-
paret aut arrogantia rabies, aut car-
nis illecebra, aut seculi vanitas, dolo-
so honorum & opum tecta cinere.
Sed viuam tibi, moriar tibi, & cum
virgine ancilla, matre tua, æternum
viuam tibi, colliquefam tibi, vt v-
nus iam tecum carne in matre,

amore sim vnus, & vnus

tantum.

CAP.